

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

29 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Fedosenco Margarita în numele inculpatului Panasiuc Nicolai, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui

Panasiuc Nicolai XXXXXX, născut la xxxxxx,
originar și domiciliat în xxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 18.12.2018 – 12.08.2019;

2. instanța de apel: 04.05.2022 – 19.09.2022;

3. instanța de recurs: 09.12.2022 – 29.03.2023.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 31 martie 2022, Panasiuc Nicolai XXXXXX a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal și în baza acestei Legi, i s-a aplicat pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani fără amendă, cu executarea pedepsei închisorii stabilite în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei sub formă de închisoare de către Panasiuc Nicolai, s-a dispus a fi calculat din momentul reținerii.

A fost aplicată măsura preventivă arestul preventiv cu menținerea măsurilor de căutare stabilite prin încheierea din 11.02.2021.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Rădiță Roman a fost admisă și s-a dispus încasarea din contul lui Pascari Marian și Panasiuc Nicolai prejudiciul material în mărime de 28 986 (douăzeci și opt mii nouă sute optzeci și șase) lei.

Totodată, prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 31 martie 2022 a fost recunoscut vinovat cet. Pascari Marian, însă în privința acestuia nu a fost depus recurs ordinar.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, prima instanță a constatat că, **Panasiuc Nicolai**, la data de 29.10.2016 aproximativ la ora 23: 40 aflându-se în apropierea casei nr. x, str. xxxx, mun. xxxxx, prin înțelegere cu cet. Pascari Marian,

Basistii Stela XXXX, Pitula Ecaterina XXXXX, Cepelevscaia Tatiana XXXXX și cu alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, s-au apropiat de cet. Radița Roman, unde aplicând violența nepericuloasă pentru viața și sănătatea persoanei, și anume i-au aplicat o lovitură cu piciorul în regiunea spatelui, lovitură de la care cet. Radița Roman a căzut jos, după care continuându-și acțiunile sale, au aplicat în continuare lui Roman Radița multiple lovituri cu picioarele și mâinile în regiunea feței și peste corp, pricinuindu-i dureri fizice, după care au sustras deschis un portmoneu de culoare cafeniu, la preț de 400 lei, în care se aflau 950 EURO, care conform cursului oficial al BNM constituia suma de 20586 lei MD, bani în sumă de 400 Dolari SUA, care conform cursului oficial al BNM constituia suma de 8000 lei, pașaportul RM pe numele lui Radița Roman, permis de conducere pe numele lui Radița Roman, iar în total bunuri materiale în valoare totală de 28986 lei MD, pricinuindu-i părții vătămate Radița R. o daună materială în proporții considerabile, ultimii cu bunurile sustrate s-au eschivat de la locul comiterii infracțiunii.

Prima instanță a stabilit că, prin acțiunile sale intentionate, cet. Panasiuc Nicolai a săvârșit infracțiunea prevăzută de **art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal** - jaful, sustragerea deschisă a bunurile altei persoane, săvârșită de mai multe persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatului Fedosenco Margarita în numele inculpatului Panasiuc Nicolai, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței în privința lui Panasiuc Nicolai, cu emiterea unei sentințe de achitare, pe motivul lipsei probelor care dovedesc vinovăția lui.

3.1 În conținutul cererii de apel depuse, apărătorul inculpatului a invocat că:

- examinarea cauzei a avut loc în lipsa inculpatului care de la bun început a infirmat participarea la infracțiune și că nu are nici-o atribuție la săvârșirea acestei fapte, astfel fiind încălcat dreptul inerent la participarea nemijlocită la proces;

- Panasiuc Nicolai personal nu a recunoscut ca a fost în barul unde se afla Rădiță Roman pe data de 29.10.2016 și mai mult că atât nu a participat la acțiunile de jaf comise în privința acestuia, aceste circumstanțe fiind invocate de către ceilalți inculpați;

- însuși partea vătămată în urma confruntărilor efectuate (volumul I, f.d. 177) nu l-a recunoscut pe Panasiuc Nicolai ca persoană care a săvârșit infracțiunea în cadrul acuzării în privința lui, dimpotrivă el i-a recomandat să nu arate banii și l-a ascuns;

- a fost necesar de a reține lipsa a careva probe directe asupra infracțiunii imputate lui Panasiuc Nicolai și anume: rezultatele perchezițiilor (f.d.84-85) atestă lipsa corpurilor delictive la locul de trai al inculpatului; procesul-verbal de recunoaștere (f.d.54), unde partea vătămată l-a recunoscut doar ca persoana care se afla în incinta barului; la fel, nu a fost verificat alibiul inculpatului; declarațiile martorilor Dolbinov Oxana și Harjevschi Boris date în cadrul ședinței de judecată, care au confirmat că Panasiuc Nicolai nu are nici-o tangență cu bunurile ridicate de la ei de acasă care aparțineau părții vătămate, ele au fost aduse de către Pascari

Marian, iar Panasiuc Nicolai din cuvintele lor nu avea nici-o atribuție cu aceasta; lipsa de consecvență în declarațiile lui Rădiță Roman urmează să fie apreciate critic din cauza stării lui de ebrietate avansată (volumul I, f.d. 25).

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 septembrie 2022 a fost respins ca nefondat apelul avocatului Fedosenco Margarita în numele inculpatului Panasiuc Nicolai și menținută sentința fără modificări.

4.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, judecând cauza penală, prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Contrar celor invocate de apelant, instanța de apel a fost solidară cu poziția instanței de fond, menținând-o atât în sensul calificării acțiunilor inculpatului Panasiuc Nicolai în temeiul art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, cât și a recunoașterii vinovat a acestuia de comiterea faptei imputate.

Descriind elementele constitutive ale infracțiunii imputate lui Panasiuc Nicolai și reținând că inculpatul nu a recunoscut vinovăția de comiterea infracțiunii imputate, instanța de apel, în combaterea poziției apelantului, a indicat că vinovăția inculpatului Panasiuc Nicolai de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal s-a confirmat prin: declarațiile părții vătămate Rădiță Roman depuse în instanța de judecată la data de 23.11.2021 (f.d.91-92, vol. II); declarațiile martorului Harjevschi Boris depuse în instanța de judecată (f.d. 129, vol. II); ordonanța din 09.11.2016 de pornire a urmăririi penale în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal (f.d.1, vol. I); plângerea depusă la data de 07.11.2016 de către Rădiță Roman, (f.d. 6, vol. I); informație telefonică de la Rădiță Roman către Inspectoratul de Poliție din 30.10.2016, (f.d. 7, vol. I); raport de expertiză medico-legală nr. 886 din 23.11.2016 în privința lui Rădiță Roman, conform concluzie stabilindu-se că: "la momentul examinării careva vătămări corporale vizibile nu se determină" totodată din circumstanțele reținute mai sus rezultă că acesta a primit de la mai multe persoane circa 10 lovituri cu picioarele, pumnul și mâinile peste corp și în regiunea feței (f.d.19, vol. I); proces-verbal din 17.11.2016 de examinare a înregistrării video și a suporturilor electronice, în unele secvențe fiind vizibilă prezența inculpatului Panasiuc Nicolai (f.d.22-23, vol. I); ordonanța din 23.11.2016 de recunoaștere în calitate de parte civilă a lui Rădiță Roman cu suma prejudiciului în mărime de 28985 lei (f.d.34, vol. I); proces-verbal din 23.11.2016 de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii cu participarea lui Rădiță Roman și planșele fotografice anexate (f.d.35-36, f.d. 37-53, vol. I); proces-verbal din 23.11.2016 de recunoaștere a persoanei cu participarea părții vătămate Rădiță Roman, care a recunoscut persoana cu nr.2 ca fiind inculpatul Panasiuc Nicolai (f.d.54, vol. I); procese-verbale din 23.11.2016 și 24.11.2016 de recunoaștere a persoanei cu participarea părții vătămate Rădiță Roman, care a recunoscut și alte persoane care au participat la comiterea infracțiunii (f.d.56, 58 -59, vol. I); proces-verbal de percheziție din 28.12.2016 la domiciliul cet. Donbaeva Oxana, de unde a fost ridicat

pașaportul părții vătămate Rădiță Roman (f.d.71- 72, vol. I); proces-verbal din 22.12.2016 de examinare a obiectului-pașaport al cetățeanului R. Moldova Rădiță Roman (f.d.73, vol. I); copia pașaportului în privința lui Rădiță Roman (f.d.74-77, vol. I); proces-verbal de percheziție din 21.12.2016 la domiciliul lui Panasiuc Nicolai, unde, careva obiecte nu au fost ridicate (f.d.84-85, vol. I); proces -verbal din 23.12.2016 de confruntare dintre Rădiță Roman și Panasiuc Nicolai potrivit cărui: *"partea vătămată Rădiță Roman a declarat, că la momentul când la data de 29.10.2016 a decis să plece de la bar și a ieșit afară, deplasându-se prin spatele barului pe partea stângă, îndreptându-se spre hotel, a simțit că a fost luat de mâini de Stela și Tatiana care ar fi dorit să-l petreacă până la hotel. Mergând împreună cu cele două fete și întorcând la un moment capul în urmă a văzut în spate o companie din câteva persoane, printre care fiind și o una sau câteva femei, printre ei fiind și inculpatul Panasiuc Nicolai, care a îmbrăcat pe cap gluga de la haina sa. După ce au mai mers, s-au oprit lângă niște garaje, unde a și fost maltratat, după care i-au fost luate documentele pe numele lui, precum și portmoneul cu bani în sumă de 940 Euro și 400 Dolari SUA".* Bănuitul Panasiuc Nicolai a declarat: *"că susține cele declarate de Rădiță Roman doar parțial și anume că Rădiță Roman într-adevăr mergea cu două fete prietene, iar în urma lor mergea el, mai în spate mergea o companie de băieți, însă mai 8 departe el nu a mers cu compania dată, ci a mers la toaletă, iar apoi acasă. Ce s-a întâmplat mai departe cu partea vătămată nu cunoaște și nici nu a văzut."* De asemenea, partea vătămată Rădiță Roman a declarat, că *"Nicolai Panasiuc se afla în compania ce mergea în spatele lui la momentul în care era maltratat și imediat după ce a fost sustras de la el portmoneul cu bani"* (f.d.177, vol. I).

Instanța de apel a concluzionat că, în urma cercetării suplimentare a probelor cauzei penale, vina inculpatului Panasiuc Nicolai în comiterea infracțiunii incriminate se dovedește complet, motiv din care nu a fost reținut motivul că nu au fost prezentate probe ce ar confirma participarea acestuia la comiterea infracțiunii imputate, or, chiar din declarațiile inculpatului în cadrul confruntării se confirmă faptul că acesta a participat la comiterea infracțiunii în privința lui Rădiță Roman. Faptul nerecunoașterii vinovăției de către inculpat, instanța de apel l-a apreciat ca o metodă de apărare și un drept al acestuia de a nu se auto incrimina, garantat de art. 66 din Codul de procedură penală și art. 6 CEDO, or persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de inculpat nu poate fi urmărit pentru depunerea declarațiilor false sau refuzul de a face declarații și nu poate fi calificate ca circumstanță agravantă la stabilirea pedepsei penale.

Ce ține de pedeapsa stabilită inculpatului, instanța de apel a statuat că, la stabilirea pedepsei, instanța de fond a acordat deplină eficiență și s-a condus de principiile generale de aplicare a pedepsei consfințite în art. 61 alin. (2), 75 Cod penal.

Instanța de apel a constatat că la stabilirea pedepsei s-a ținut cont și de gravitatea infracțiunii săvârșite, care potrivit art. 16 Cod penal face parte din categoria celor grave, de motivul acesteia, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării făptuitorului, care anterior a fost în conflict cu legea penală, totodată circumstanțe atenuante nu au fost stabilite, circumstanță agravantă fiind

reținută comiterea infracțiunii din interes material.

Instanța de apel a considerat că prima instanță corect a ajuns la concluzia că întru executarea scopului pedepsei penale este oportună aplicarea pedepsei sub formă de închisoare pe termen de 5 ani fără amendă.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Fedosenco Margarita în numele inculpatului Panasiuc Nicolai, prin care invocând incidența *pct. 4), 8) și 12)* a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penal, solicită casarea sentinței și a deciziei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare în privința lui Panasiuc Nicolai.

În motivarea recursului declarat, recurentul invocă argumente similare celor indicate anterior în apelul declarat.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de **30 de zile de la data pronunțării deciziei**.

Conform art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Potrivit materialelor dosarului se constată că dispozitivul deciziei adoptate de către instanța de apel a fost pronunțat la data 19 septembrie 2022, în prezența procurorului și a avocatului Fedosenco Margareta, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel și dispozitivul deciziei adoptate (Vol. II, f.d. 180, 183), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua și ora pronunțării deciziei integrale și anume pentru data de 17 octombrie 2022, ora 09:00. Tot din procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel (Vol. II, f.d. 181) se constată că, la data stabilită, în prezența avocatului Fedosenco Margareta a fost pronunțată decizia motivată, celorlalți participanți fiindu-le expediată prin intermediul oficiului poștal (Vol. II, f.d. 192-193).

În continuare, Colegiul menționează că, avocatul Fedosenco Margareta a declarat recursul ordinar împotriva deciziei, la data de 22 noiembrie 2022, fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe ștampila Poștei Moldova de pe plic (Vol. II, f.d. 209).

Așadar, în cauza deferită judecării, Colegiul penal specifică faptul că termenul de atac prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, se calculează începând cu data de 18 octombrie 2022, adică a doua zi după pronunțarea deciziei, ținând cont de dispozițiile art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală și expiră la sfârșitul zilei de 17 noiembrie 2022. Prin urmare, recursul ordinar declarat de către avocatul Fedosenco Margareta în numele inculpatului Panasiuc Nicolai la 22.11.2022 nu se încadrează în termenul limită prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

Norma prevăzută la alin. (2) art. 230 Cod de procedură penală stipulează că, în

cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual penal și nulitatea actului efectuat peste termen.

Din sensul dispoziției legale menționate supra, se impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Astfel, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Mai mult, Colegiul penal notează că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

De asemenea, Colegiul penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza *Bodiu vs. Republica Moldova* din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.

Prin urmare, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Fedosenco Margarita în numele inculpatului **Panasiuc Nicolai XXXXXX**, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui **Panasiuc Nicolai XXXXX**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată este semnată la 30 martie 2023 și pronunțată la **13 aprilie 2023**.

Președinte:

Toma Nadejda

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana